

nastupajuće nove 1991. godine. Istodobno nas je obradovao i osebujnom pošiljkom — priloženom fotografijom službenika Arhiva Hrvatske od pred ravnih pola stoljeća, iz 1941. godine. Dr. Josip Buturac piše u svome pismu od 22. prosinca 1990. godine: »Bilo nas je tek sedmero. Na fotografiji se vide: Buturac, Vera Bojničić, dr. Zlatko Tanodi, dr. Josip Nagy v. d. direktora, blagajnik i ekonom Škaberna. Nema Bartola Zmajića.« A sada, u 1990. god. Arhiv Hrvatske ima čak 80-tak radnika — tu su arhivisti, bibliotekari, stručnjaci za filmsku i nekonvencionalnu građu, za mikrofilm, za restauriranje i konzerviranje, itd. što već samo po sebi govori o veoma širokom razgranjavanju poslova od 1941. do 1990. godine (da spomenemo samo novoosnovane jedinice — Kinoteku, te odjele fotolaboratorija, restauriranja i konzerviranja, za nekonvencionalnu građu, na primjer, koji su osnovani u vremenu od rata do danas). Dr. Josip Buturac u veoma visokoj i časnoj starosti živi u Lovrećini Građu, te mu i ovom prigodom — javno — čestitamo na nedavnom 85-godišnjem jubileju i želimo mu sve najbolje. (P. STRČIĆ).

PETAR STRČIĆ — UPRAVITELJ ARHIVA JUGOSLAVENSKJE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI I PREDsjedNIK SAVEZA ARHIVSKIH RADNIKA JUGOSLAVIJE. Za direktora Arhiva Hrvatske prof. Petra Strčića je 1980. imenovalo Izvršno vijeće Sabora SR Hrvatske. S 1. siječnja 1991. odlazi na dužnost upravitelja isto tako vrlo ugledne institucije: Arhiva Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Prof. Strčić rođen je na o. Krku, od rođenja je živio u Rijeci, školovao se u Rijeci, Krasu i Zagrebu, diplomirao je povijest na Filozofskom fakultetu, a zatim je studirao pravo u Zagrebu. U studentskim je danima započeo raditi na arhivskim poslovima u Arhivu Hrvatske, Arhivu JAZU i Historijskom arhivu Rijeka, a zatim — od 1959. godine — radio je u osnovnim školama Čavle (kod Rijeke) i Vrbniku (o. Krk), Sjeverojadranskom institutu JAZU, Centru za radnički pokret i NOR te Pedagoškoj akademiji u Rijeci. Ove je godine izabran za predsjednika Saveza arhivskih radnika Jugoslavije, a istodobno je i predsjednik Saveza povijesnih društava Hrvatske, Povijesnog društva Rijeke i Komisije Republike Hrvatske za restituciju građe iz Austrije, potpredsjednik Čakavskog sabora, predavač na dodiplomskom studiju iz arhivistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, itd. Za objavljivanje je uredio više desetaka zbornika, časopisa i knjiga, a i sada je glavni urednik i član redakcije niza znanstvenih glasila. Autor je (ili koautor) 22 knjige (neke u više izdanja i višejezično) te više stotina drugih znanstvenih članaka i rasprava, među kojima i niz s arhivskim i arheografskim sadržajima. Dobitnik je više nagrada. Za njegova desetgodišnjega rukovođenja Arhivom Hrvatske, ova se institucija znatno razvila — osim uobičajenog sređivanja i obrade građe te drugih arhivskih poslova, brojem radnika Arhiv Hrvatske povećao se čak za dvostruko (sada ih ima 85), prostorom za više od jedne trećine, primljene su velike količine arhivske, filmske i bibliotečne građe, osnovani su novi odjeli, pokrenuta četiri niza izdanja, učinjeni znatni restauratorski, konzervatorski i mikrofilmski zahvati, priređeno niz izložaba arhivalija, objavljen vodič kroz arhivske fondove i zbirke Republike Hrvatske, započeta kompjutorizacija Arhiva Hrvatske, započeto redovito polaganje stručnih ispita, niz radnika stekao visoka arhivska zvanja, a više ih je doktoriralo i magistriralo (ili su pri kraju pisanja disertacija i magistrarskih radnji), priređeno veoma mnogo znanstvenih i stručnih skupova, itd. Nadasve: kao vrstan praktičar, prof. Strčić je osobno bitno utjecao na to da arhivska služba u Hrvatskoj uđe u razdoblje financijskog stabilnog i sredenog stanja. S ovim brojem prestaje prof. Strčić u funkciji glavnog urednika »Arhivskog vjesnika«, »Biltena« i »Posebnih izdanja« Arhiva Hrvatske, te nizova: »Hrvatske kraljevske konferencije« i »Znanstveno-informativna arhivska pomagala«.

KRITERIJI PREUZIMANJA I ČUVANJA FILMSKE GRAĐE U KINOTECI HRVATSKE PRI ARHIVU HRVATSKE

1.

Na osnovi Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima i Zakona o kinematografiji SR Hrvatske, te odluke Stručnog savjeta Arhiva Hrvatske od 24. 05. 1990. god. Kinoteka Hrvatske dužna je čuvati sve vrste i formate filmske građe koja je nastala na području SR Hrvatske.

2.

U skladu s time, producenti iz SR Hrvatske dužni su predati Kinoteci Hrvatske na čuvanje jednu besprijekornu (nekorištenu) kopiju proizvedenog filma odmah po snimanju, a originalni izvorni filmski materijal dvije godine od proizvodnje filma.

Međutim, u cilju osiguranja što cjelovitijeg čuvanja nacionalne filmske baštine, Kinoteka Hrvatske osim obveznog primjerka čuva i drugu filmsku građu koja obuhvaća profesionalni i neprofesionalni film, kao i sve vrste naručenog filma, te filmsku dokumentaciju vezanu uz nastajanje i korištenje filma.

3.

U skladu s time, Kinoteka čuva:

1. Izvorne filmske materijale u koje spadaju: original negativ, ton negativ, inter negativ, inter pozitiv, kombinirani dubl negativ, kombinirani dubl pozitiv, dubl negativ, dubl pozitiv, preokretni materijal (umkehr), IT vrpca;

2. Kopije filmova u koje spadaju: ton kopija, pozitiv kopija, radna kopija, perfo vrpca;

3. Filmsku dokumentaciju u koju spadaju: scenarij, knjiga snimanja, djalog lista, nacrti, predlošci i fotografije scenografije i kostimografije, originalne skice i predlošci (kod animiranog filma scenografije i celovi), producerski i distributerski plakat i prospekti, foto dokumentacija, radne i reklamne fotografije, odobrenje za javno prikazivanje (cenzurna dozvola).

4.

U slučaju kada Kinoteka Hrvatske ne raspolaže, ili uopće ne postoji sačuvani izvorni filmski materijal, sačuvana kopija filma dobiva status izvornog materijala i na adekvatan način se čuva.

5.

Kopija filma u ocjeni nula ili jedan te svaka kopija sačuvana samo u jednom primjerku čuva se u Kinoteci Hrvatske kao trezor kopija čija je funkcija da u slučaju uništenja izvornog materijala posluži kao originalni izvorni materijal.

Ako Kinoteka posjeduje više od tri kopije istoga naslova, preostale kopije ima pravo razmjenjivati s drugim institucijama u zemlji i svijetu.

Kinoteka nastoji sačuvati svaku kopiju u što potpunijem obliku. Stoga uz kopiju filma u obliku priređenom za prikazivanje, Kinoteka čuva i dijelove filma koji su zbog cenzure ili nekog drugog razloga izvađeni iz filma.

Ako film postoji u nekoliko preradbi Kinoteka je dužna sačuvati sve preradbe.

6.

Tonske kopije filmova u ocjeni pet, koje se zbog bitnih oštećenja slike i tona više ne mogu ni na koji način koristiti, komisijski se mogu uništiti.

Radne kopije pojedinih naslova Kinoteka čuva do trenutka kada dobije na pohranu izvorni materijal ili zadovoljavajuću kopiju filma.

7.

Kinoteka Hrvatske sustavno prikuplja i spašava filmsku građu snimljenu na substandardnom formatu (9,5 mm, 8 mm standard i super 8 mm).

Prikupljenu građu na substandardnom formatu Kinoteka prebacuje na standardni (16 mm i 35 mm) format. Nakon izvršenog prebacivanja, filmovi na substandardnom formatu i dalje se trajno čuvaju kao originalni izvorni materijal.

8.

Zajedno s ostalom filmskom građom, Kinoteka Hrvatske preuzima i dijele tone tongske građe koja pripada određenom filmu: sinhronizaciju, IT vrpce (neutralna vrpca), vormix glazbe, šuma i dijaloga, sve dijaloge, glazbu i šumove.

Od navedenih materijala, Kinoteka trajno čuva IT vrpce sa svjetlosnim tonskim zapisom.

Zbog ograničenog trajanja tonskog zapisa na perfo traci, Kinoteka Hrvatske čuva perfo vrpce sa sinhronizacijom i perfo IT vrpce pet godina od snimanja, a tada je komisijski uništava uz prethodno obavještanje producenta.

Sve ostale dijelove tonskog zapisa, Kinoteka komisijski uništava, ili na zahtjev vraća producentu na čuvanje.

Ukoliko Kinoteka s ostalim materijalom preuzme i drugu fonu dokumentaciju (magnetofonske vrpce), obavijestit će o tome producenta i uz njegovu suglasnost ovaj materijal ponuditi na čuvanje Odjelu nekonvencionalne građe Arhiva Hrvatske, ili će je vratiti producentu.

9.

Radi cjelovitosti filmskog fonda, producenti uz pojedino filmsko djelo predaju zasebno Kinoteci: najavnu i odjavnu špicu, predigre (foršpane), restove i trikove u filmu.

1. Od ovih materijala, Kinoteka trajno čuva:

a) Najavne i odjavne špice: izvorni materijal (ON, TN, IN, IP, DP, DN, KDP, KDN), izvorni materijal podloge za špicu i natpise na svim jezicima, te dvije kopije svakog naslova;

b) Predigre: izvorni materijali filmske i TV predigre, te po dvije kopije svakog naslova;

c) Trikovi: izvorni materijali trikova u dugometražnim filmovima i jedna kopija uz pripadajući naslov.

2. Restovi:

Zbog ograničenih prostornih uvjeta, Kinoteka u pravilu ne čuva restove igranih filmova.

a) U skladu s time, ne čuvaju se:

— ponavljanja i tzv. klape kod dugometražnog igranog filma, kao ni restovi radne kopije (montaže) i restovi negativa (košare).

b) Nemontirani negativ dugometražnog igranog filma (dio izvornog materijala koji nije ušao u integralnu verziju filma) Kinoteka može u dogovoru s producentom čuvati pet godina od snimanja filma.

c) Izuzetno od ovoga, trajno se čuvaju restovi, odnosno nemontirani negativ dokumentarnog, naručenog i reklamnog filma, budući da se u tim materijalima često nalaze snimci značajne dokumentarne vrijednosti.